

juist in politiek Nederland het besef lijkt te groeien dat centralisatie, concentratie en uitbreiding van overheidsbevoegdheden evenzeer problemen oproept als oplost.

Meerjarenafspraken tussen bestuursorganen met ieder eigen verantwoordelijkheden binnen een systeem zijn een instrument om tot afstemming, coördinatie van beleid te komen en aldus gezamenlijk het systeem te besturen, met inbegrip van de veranderingen erin. Op die wijze kan enerzijds het noodzakelijke beleid vorm krijgen, allereerst in planning, en anderzijds het systeem als zodanig in tact gelaten worden. De constructie van het systeem heeft immers haar eigen goede gronden, belichaamt waarden — bv. de academische vrijheid — die bewaring waard zijn.

Meerjarenafspraken veronderstellen respect — over en weer — voor onderscheiden eigen verantwoordelijkheden en berusten voorts op een streven naar consensus, zoveel als mogelijk en nodig is. Het planningoverleg en de meerjarenafspraken voor het wetenschappelijk onderwijs lijken daartoe mogelijkheden te bieden, al is de opgave niet gering. Aan dit pleidooi voor de meerjarenafspraken als bestuursinstrument moet dan, zoals vanzelf spreekt bij afspraken, een beroep verbonden worden op alle partijen om betrouwbaar te zijn en zorgvuldig, ook ten opzichte van elkaar, te handelen. De nieuwe plant „meerjarenafspraak”, zo niet: het stekje, is bepaald nog niet tegen stormen bestand. Als de minister onder druk van de overheidsfinancieringsproblemen, al of niet lukraak, zonder behoorlijk overleg, in strijd met de afspraken handelt, is er storm. De bezuinigingen in het W.O. zijn immers al niet gering: de eerder genoemde verhoging van de „leerlingenschaal”, de drastische reductie van het investeringsbudget, het opnieuw achterwege laten van prijscompensatie in de overige lasten, verlaging van hooglerarenschalen, beperking van het aantal leerstoelen.

Ik voeg hier nog aan toe dat tot nu toe bij de VU meerjarenafspraken als bestuursinstrument uitsluitend gehanteerd zijn in het verkeer tussen de minister en het universiteitsbestuur. Het is onze bedoeling dat binnenkort ook tussen het universiteitsbestuur en de faculteiten zogenaamde interne meerjarenafspraken voor de periode 1980 - 84 worden gesloten, als complement op de afspraken met de minister. Met deze interne afspraken kunnen universiteitsbestuur en faculteiten, beide met behoud van hun verantwoordelijkheid met betrekking tot respectievelijk de middelentoewijzing en het programma-beleid, op langere termijn een duidelijker zicht krijgen op de ontwikkelingen. Knelpunten zullen zodoende tijdig zichtbaar en bespreekbaar worden. De